

Bacheloroppgave

ADM650 Jus og administrasjon

Hvilken rolle spiller sportsvasking i VM i Qatar sett i lys av teori om myk makt?

Katarina Linnea Pejby

Totalt antall sider inkludert forsiden: 25

Molde, 31.05.23

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands. • ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt. • ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt. • har alle referansene oppgitt i litteraturlisten. • ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§16 og 36.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert, jf. høgskolens regler og konsekvenser for fusk og plagiat	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Personvern

Personopplysningsloven

Forskningsprosjekt som innebærer behandling av personopplysninger iht. Personopplysningsloven skal meldes til Sikt for vurdering.

Har oppgaven vært vurdert av Sikt?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

- Hvis nei:

Jeg/vi erklærer at oppgaven ikke omfattes av Personopplysningsloven:

Helseforskningsloven

Dersom prosjektet faller inn under Helseforskningsloven, skal det også søkes om forhåndsgodkjenning fra Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK, i din region.

Har oppgaven vært til behandling hos REK?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Arve Hjelseth

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjennelse.

Opgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å

gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Dato: 31.05.23

Antall ord: 5942

Forfattererklæring: Katarina Linnea Pejby

Sammendrag

I 2010 annonserte FIFA at Qatar hadde vunnet avstemningen om å få arrangere verdensmesterskapet i fotball i 2022. Til stor overraskelse for store deler av fotballverden. For første gang i historien var VM arrangert i et land i Midtøsten. Etter dette har Qatar investert i og tatt større del i internasjonal idrett. Idrett har blitt en viktig virkemiddel for Qatar til å oppnå politiske mål om å få en sterkere posisjon i det internasjonale samfunnet. Qatars interesse for å være vertskap for arrangementet er karakterisert som et tilfelle av sportsvasking. Denne oppgaven ser på hvilken rolle sportsvasking har i relasjon til fotball VM i Qatar, sett i lys av teorien om myk makt. Det første målet med oppgaven er å gi en redegjørelse for sportsvasking, som en praksis med å bruke en tilknytning til sport for å distrahere fra feilhandlinger, minimere eller normalisere det. For det andre vil jeg redegjøre for myk maktbruk, som et verktøy for å nå politiske mål. Den globale oppmerksomheten Qatar har mottatt har ført til økt oppmerksomhet på Qatars innenrikspolitik, som kvinners og minoriteters rettigheter, samtidig som det har blitt avdekket menneskerettighetsbrudd av migrantarbeidere i landet. Sportsvasking er en passende beskrivelse av hvordan Qatar forsøker å endre sitt globale rykte ved å bli assosiert med global sport og de positive assosiasjonene som følger med det, samtidig som de ser ut til å ikke ha lyktes med å lede oppmerksomheten bort fra de kritikkverdige forholdene i landet.

Innhold

1.0	Innledning	1
2.0	Bakgrunn	2
2.1	Qatar	2
2.2	FIFA	4
3.0	Teori	4
3.1	Sportsvasking	4
3.2	Myk makt	6
4.0	Metode	7
4.1	Valg av metode	8
4.2	Dokumentanalyse	8
5.0	Analyse/Diskusjon	10
5.1	Sportsvasking i Qatar	10
5.2	Qatar og myk makt	12
6.0	Sammenheng	14
7.0	Konklusjon	15
8.0	Litteraturliste	17

1.0 Innledning

Når FIFA president Sepp Blatter i desember 2010 annonserte at Qatar fikk tildelt rettighetene til å arrangere verdensmesterskapet i fotball i 2022 sendte det et sjokk gjennom fotballverden. Medier over hele verden plukket opp nyheten, og kritikken flommet over med anklager om at Qatar hadde kjøpt VM med bestikkelser til høytstående FIFA medlemmer. Qatar, som var lite kjent i fotballverden inntil da, var en liten ørkenstat i Midtøsten. Fotball VM er et av de største kulturelle begivenhetene i verden, og arrangeres som regel i store fotballnasjoner i Europa og vesten. Qatars innsats for å være arrangørland for VM bygger på en strategi for å ta større del i internasjonal politikk, gjennom å ta større del i internasjonal idrett og få oppmerksomhet og internasjonal anseelse som følge av dette. Målet er å endre bildet av seg selv som moderne, liberale og vestlige-vennlige og få tiltrekning gjennom sin tilknytning til global sport (Lenskyj, 2020). Ved å gjøre dette ønsker Qatar å endre sitt globale omdømme ved å bli assosiert med sport for å avlede oppmerksomheten bort fra kontroversene som omgir landet.

Denne oppgaven forsøker å svare på hvordan Qatar bruker sportsvasking for å oppnå myk makt og internasjonal anseelse. Først presenteres rammeverket for oppgaven og teorien om myk makt. Deretter tar oppgaven for seg sportsvasking i Qatar i lys av de vitenskapelige artiklene om myk makt .

Målet med sportsvasking er å endre omdømmet til et land ved å være assosiert med sport og de positive assosiasjonene som følger med idrett. Kritikken Qatar har mottatt siden de fikk tildelt VM har ført med seg et økt søkelys på kritikkverdige forhold i landet, og oppgaven avslutter med å drøfte dette.

Fotball VM i Qatar i 2022 har vært en av de største kontroversene siden det ble tildelt i 2010. Hele verden satt igjen med blandede følelser når Argentina vant verdensmesterskapet, men denne gangen handlet det ikke bare om fotballen. Sett bort fra spillet, var dette verdensmesterskapet interessant av flere grunner. Store internasjonale organisasjoner som Amnesty International har gått hardt ut mot Qatar fordi de mener Qatar har brutt menneskerettigheter, og anklager landet for sportsvasking, et begrep som

forklarer fenomenet med å bruke idrett som et redskap for å dekke over blant annet menneskerettighetsbrudd eller andre politiske forhold.

Oppgaven søker å svare på hvordan Qatar bruker sportsvasking for å oppnå myk makt globalt. Dette er et stort tema, og oppgaven retter seg derfor mot fotball VM i Qatar i 2022 for å begrense seg. Oppgaven er bygget opp av fire hovedkapitler, som starter med å introdusere rammeverket for oppgaven, deretter blir teoriene oppgaven bygger på introdusert, og deretter diskutert i en vitenskapelig akademisk kontekst. Oppgavens metodekapittel tar for seg hvilke metoder som er benyttet for datainnsamling, samt en begrunnelse for hvorfor datamaterialet er relevant for oppgaven. Til slutt oppsummeres oppgaven i konklusjonsdelen.

Det er allerede mye eksisterende studier og forskning om temaet om sportsvasking i Qatar. Brannagan og Giulianotti (2018) har studert Qatars myke maktmotiver gjennom investeringer i global sport med fokus på FIFA Verdensmesterskapet i 2022. Temaet har hatt et stort fokus i media siden tildelingen i 2010, og menneskerettighetsorganisasjoner som Amnesty har vært engasjert i å avdekke informasjon. Denne oppgaven søker å supplere med kunnskap om Qatars sportsvaskingsstrategi ved å se på det som et middel der målet er å oppnå myk makt.

2.0 Bakgrunn

2.1 Qatar

Qatar er en liten Ørkenstat i Midtøsten, lokaliser på den Arabiske halvøy. Landet har rundt 3 millioner innbyggere, hvor over 90% er migrantarbeidere uten statsborgerskap (Amnesty International). Qatar er et av verdens rikeste land målt i GDP (World Bank, 2023), hovedsakelig grunnet oljerikdom, og er verdens tredje største oljeproducent og hovedleverandør av flytende naturgass (Brannagan, 2014). Qatar er kjent for å ha en høy levestandard for befolkningen, noe som frister migrantarbeidere til å komme til landet for å jobbe. Jakobsen (2022) påpeker at arbeidsinnvandrere i Gulfstatene utvilsomt heller ville ha foretrukket å arbeide i vestlige land, der rettighetene og lønnsvilkårene generelt er bedre. «Men som hovedregel tillater ikke Vesten denne typen innvandring; og avskrekkingsmetodene som benyttes for å hindre migrasjon, er mange.» Han nevner videre

at migrantene kommer frivillig til Qatar for å tjene penger så de kan sende overskuddet tilbake til familien i hjemlandet, og de kommer fordi det ikke finnes bedre alternativer for dem, hverken i hjemlandet eller i vesten. Qatar representerer et håp om en bedre økonomisk fremtid for mange migrantarbeidere (Jakobsen, 2022).

Qatar er et autoritært regime og styres av kongefamilien Al Thani, med sjeik Tamim bin Hamad Al Thani som emir. «Qatar har enorme menneskerettslige utfordringer. Diskriminering av migrantarbeidere, kvinner og LHBT-personer er et stort problem. Det er ikke ytringsfrihet, rettsikkerheten er ikke garantert og det er et land hvor dødsstraff utøves» (Amnesty International). Qatar har begrenset ytrings- og pressefriheten i landet, både i lov og i praksis. Landet har anti-terror- og cyberkriminalitetslover som opererer med vage definisjoner som både begrenser ytringsfriheten og skaper utydelige rammer for hvilke ytringer som er tillatt. Dødsstraff, som ikke har blitt utøvd i landet de siste 20 årene, utøves nå igjen, og rettsikkerheten er ikke garantert. I tillegg til dette, opplever både kvinner, LHBT-personer og migrantarbeidere å bli diskriminert i Qatar.

Myndighetene hevder at lovene kun har til hensikt å beskytte seg mot terror, mot falske nyheter eller sikre offentlig orden, men de benyttes også til å gripe inn i ytrings- og pressefriheten gjennom overvåkning, konfiskering av kommunikasjon, nedstenging av nettsider, arrestasjoner, mm. Kritikken av emiren er straffbart. Det samme er det å fornærme det qatarske flagget, ærekrenke religion, blasfemi eller oppfordring til å "kaste regimet". (Amnesty International)

Jakobsen (2022) påpeker på en annen side at disse lovene sjeldent blir håndhevet. Qatars konservative islamske styresett og lovgivning gjenspeiler en kompleks og ofte høyt betent debatt og dreier seg om hvilken rolle islam kan og bør spille i politikken i det tjuelførste århundret. Han påpeker at deres kultur og religion ikke er forenlig med vestlig-liberalisme.

Qatar har vært vertskap for flere store sportsturneringer i sporter som tennis og golf. Og har gjennom Qatar Sports Investments-gruppen investert i internasjonale idrett gjennom oppkjøp av store fotballklubber som Franske Paris Saint-Germain (PSG) i 2012. (Brannagan, 2014).

2.2 FIFA

Fédération Internationale de Football Association (FIFA) er det styrende organet for fotball over hele verden. De er ansvarlig for å organisere og regulere internasjonale turneringer som verdensmesterskapet. FIFA ble grunnlagt i 1904 av syv europeiske fotballforbund. Alle var amatører, og det var ingen penger involvert, bare kjærlighet for spillet. FIFA utvidet seg etterhvert til Afrika, Asia og Amerika, og nå har FIFA blitt en av de største og mest profilerte samt lukrative businessser i kulturhistorien. FIFA er et finansimperium som kan sammenliknes med mange multinasjonale selskaper som Coca-Cola eller Unilever. Til tross for Covid-19 pandemien, er FIFA på vei til å overgå det anslåtte inntektsmålet på 6,44 milliarder amerikanske dollar for perioden 2019-2022, og nærme seg 7 milliarder dollar. Mesteparten av inntektene kommer fra TV og markedsføring. FIFA har anstrengt seg for å utvide sponsorbasen, ved å hente inn sponsorer fra land der styringsstandarden er noe annerledes enn i Europa. Dette utgjør en betydelig omdømmerisiko for FIFA dersom sponsorer oppfører seg uetisk, for eks ved å bruke barnarbeid eller svært forurensede industri- og logistikksystemer. (Tomlinson, 2014) Sponsorer investerer tungt i fotball på grunn av mediedekningen den genererer, og at det tilbyr potensielle høy avkastning.

3.0 Teori

For å forstå hvorfor Qatar, den lille ørkenstaten i Midtøsten, uten å være en særlig sportsnasjon har investert så kraftig i internasjonal idrett, vil det være nyttig å presentere noen relevante teorier. Oppgaven bygger på teorien om myk makt, som er viktig for å forstå Qatars motiv for å investere i internasjonal idrett. Først vil begrepet sportsvasking bli introdusert, for å beskrive strategien Qatar benytter, før teorien om myk makt beskriver hvorfor denne strategien er relevant.

3.1 Sportsvasking

Sportsvasking er et begrep som ble kåret til årets ord i 2021. Amnesty International var med på å gjøre begrepet populært i sammenheng med sitt søkelys på menneskerettighetsbrudd i Qatar. Sportsvasking er praksisen med å bruke sport som et middel til å forbedre et lands eller organisasjons offentlige omdømme. For eksempel kan et land fremstille seg som demokratisk og promotere landet som attraktivt, for å distrahere eller avlede oppmerksomheten fra menneskerettighetsbrudd eller politiske forhold staten

ikke ønsker oppmerksomhet om (Amnesty International). Begrepet stammer trolig fra hvitvasking, og kan virke ufarlig, men sportsvasking kan ha alvorlige konsekvenser. En fare ved sportsvasking er at det kan distrahere fra alvorlige problemer i et land. Ved å fokusere på fotballklubbene et land kjøper, eller store sportslige arrangementer, kan et land avlede oppmerksomheten bort fra menneskerettighetsbrudd, korrupsjon eller andre alvorlige problemer. Dette kan tillate at staten kan fortsette med sine praksiser uforstyrret, uten den oppmerksomheten og kritikken de fortjener. Videre kan sportsvasking opprettholde skadelige stereotyper. Dersom et land er vertskap for en større sportslig begivenhet kan landet bruke den til å presentere seg som fri, moderne og progressiv stat, mens de ignorer erfaringene til marginaliserte grupper i samfunnet deres. Dette kan skade undertrykte grupper i samfunnet som minoritetsgrupper. Sportsvasking kan brukes som et verktøy for å oppnå internasjonal legitimitet eller støtte, selv om deres handlinger er uetiske eller skadelige. Dette kan føre til en normalisering av deres oppførsel og manglende ansvar for deres handlinger.

Selv om begrepet er relativt nytt, dekker sportsvasking et fenomen som strekker seg tilbake til VM i 1934, arrangert av Mussolinis fascistiske Italia, og OL i 1936 arrangert av Hitlers Nazi-Tyskland. Årsaken til at begrepet har fått oppmerksomhet nå kan ha flere årsaker, og kan følge kulturelle trender som har et større fokus på menneskerettigheter og å holde land og organisasjoner ansvarlige for sine handlinger.

Sport har alltid hatt en kraft til å nå mange mennesker, noe som har blitt forsterket av kringkastet fjernsyn, stadig større interesse for sport, samt globalisering. Millioner av mennesker har et nært forhold til fotball, enten om de er vokst opp med å spille i lokale fotballklubber som barn, eller om det er å sitte på en pub med en øl i hånda og heie på favorittlaget. Fotball er unik i evnen til å forene mennesker på tvers av politiske skillelinjer. Sport er universelt, og noe som overgår kulturer og språk, som et slags globalt fellesskap hele verden kan ta del av.

Få ting fanger oppmerksomheten til et globalt publikum som FIFA verdensmesterskap eller olympiske leker. TV-publikum for slike arrangementer er ofte flere milliarder. Over 3 milliarder mennesker så minst ett minutt av fotball VM i 2018, og over en milliard mennesker så finalen (FIFA 2023). Dette publikumet skaper verdien av «fotballproduktet». Vi kan likevel se at tallene for VM i Qatar var enda høyere, på rundt 550 millioner som så

åpningen av mesterskapet, og 1,5 milliarder som så finalen (FIFA 2023). Jf. med VM i 2018 ser vi et fall i seertall for VM i 2022, men en ny rekord i seertall for finalen. Årsakene bak dette kan være mange, og det er vanskelig å si om dette er et resultat av kontroversene rundt FIFA og Qatar, eller om det er som etterfølge av at VM i 2022 ble vist utenfor sesong.

Fotball fremmer gode og sunne verdier som samhold, idretts glede og fellesskap, som gjør det til en attraktiv investering. I senere år ser vi mer og mer penger i fotballen, og kan i større grad anses som en business med store avkastninger. I 2012 omsatte fotballindustrien for 170 milliarder kroner. Som overgår andre kulturelle industrier som feks filmindustrien (Josimar 2018).

Den enkleste måten å drive med sportsvasking kan være å eie en fremtredende klubb eller være vertskap for en mega-begivenhet som VM, som gjør det mulig for statsledere å skjære gjennom støyen fra det globale informasjonssamfunnet for å spre sine budskap. Støyen om VM vil da dekke over støyen for menneskerettighetsbrudd i media og i søkemotorer.

Flere blir utsatt for en positiv assosiasjon mellom et idrettsarrangement som interesserer dem. (Fruh, Archer & Wojtowicz. 2023). Det betyr at vertsstatene kan benytte dette globale søkelyset til å reklamere for seg selv og fremheve sine beste sider.

3.2 Myk makt

Makt i internasjonale relasjoner har tradisjonelt blitt definert i sammenheng med militær og økonomisk makt. Hard makt defineres som evnen til å endre en stats atferd gjennom midler som tvang, økonomiske sanksjoner osv. I motsetning til den tvangsmessige harde makten, er myk makt («soft power») evnen til å påvirke andre for å oppnå de resultatene man ønsker gjennom myke midler som tiltrekning og overtalelse, påvirkning gjennom media osv. Målet med myk makt er å endre en stats interesser slik at de samhandler med deres egne. Det viktigste aspektet med myk makt er å markere seg som en attraktiv stat som andre ser opp til og ønsker å samarbeide med. (Nye, 2021)

Teorien om myk makt («soft power») er utviklet av den amerikanske statsviteren Joseph Nye. Nye har en bachelorgrad fra Princeton University, en doktorgrad fra Oxford University, og en doktorgrad i statsvitenskap fra Harvard. Han har fungert som

assisterende forsvarssekretær for internasjonale sikkerhetssaker i USA (Harvard). Og er forfatter av tretten bøker og mer enn hundre artikler.

Nye satte tre primære kilder til myk makt; politiske verdier, kultur og utenrikspolitikk.

Kultur er den globale rekkevidden og appellen til en nasjons kulturelle produksjon, både popkultur og høykultur (Joseph Nye, 2021)

Målet med oppmerksomheten de mottar ved å arrangere et slikt arrangement er å vise seg frem som et attraktivt land. Det internasjonale søkelyset gir Qatar muligheten til å fremheve sine gode verdier og sin kultur og gjestfrihet. Det gir dem muligheten til å endre negative stereotyper og misoppfatninger vestlige land har om staten ved å vise sin beste versjon av landet. Ifølge Ford og McKinnon (2021) prøver Qatar å skjule arbeidsforhold til migrantarbeiderne så vel som kvinners- og seksuelle minoriteters rettigheter.

En forutsetning for å suksessfullt utøve myk makt er troverdighet (Joseph Nye 2021). Dersom statens utenrikspolitikk ikke blir ansett som troverdig, hvis statens intensjoner ikke oppleves som troverdig, vil et forsøk på å spre kultur og verdier oppleves som propaganda.

Joseph Nye trekker frem et eksempel hvor han påstår at USA vant den kalde krigen ved å få gjennomslag for sine verdier, ideologier og kultur, ikke bare på grunn av militær og økonomisk kapasitet. (Nye, 2008)

4.0 Metode

Metode er en måte å gå fram på for å samle inn empiri, altså data om virkeligheten.

Metode er et virkemiddel til å gi en beskrivelse av virkeligheten (Jacobsen, 2015, s.21).

Hensikten med forskning er å frambringe gyldig og troverdig kunnskap om virkeligheten.

For å klare dette må forskeren ha en strategi for hvordan han eller hun skal gå fram. Denne strategien er metoden (Jacobsen, 2015, s.15). Metode dreier seg om hvordan man tilnærmer seg og forsøker å «avdekke» virkeligheten. I praksis vil dette innebære en konsentrasjon om hvordan vi kan samle inn empiri om virkeligheten på en så god måte som overhodet mulig.

Empirien bør tilfredsstille to krav. Krav om at empirien må være gyldig og relevant, at det empirien man samler inn, faktisk gir svar på spørsmålene som blir stilt. Krav to handler om

at empirien må være pålitelig og troverdig, at undersøkelsen er til å stole på, og at den er gjennomført på en troverdig måte. (Jacobsen, 2015, s.16-17)

4.1 Valg av metode

Et generelt skille i valg av metode er mellom kvantitativ og kvalitativ metode, skille mellom data i form av tall og ord. Begge metoder er like gode, men egner seg til å belyse ulike spørsmål og problemstillinger (Jacobsen, 2015, s.170).

For denne oppgaven har jeg valgt kvalitativ data. Kvalitativ metode er data som er samlet inn i form av ord eller setninger, og kan hentes fra offentlige dokumenter, nettsider, avisartikler og mye mer (Jacobsen, 2015, s.170).

Fordeler ved denne metoden er åpenhet, nærhet og relevans. Målet er å få den undersøktes oppfatning, gjerne formidlet gjennom egne ord. Denne metoden krever mer åpenhet, ved at forskeren i liten grad har bestemt på forhånd hva de skal lete etter.

Kvalitativ data legger få føringer på den informasjonen en forsker får inn, da det er undersøkelsesobjektene som bestemmer hvilken informasjon forsker får.

Ulemper kan være at det er ressurskrevende, man må analysere mange dokumenter for å samle inn informasjonen du ønsker. Flexibiliteten vil også kunne være et problem, da stadig ny informasjon dukker opp, og man kan føle at man aldri blir ferdig.

Kvalitativ metode er en god metode for å avklare hva som ligger i et fenomen, og for å få en nyansert beskrivelse av tema. Det er også en fordel når man ønsker å se på sammenhengen mellom fenomenet og konteksten.

4.2 Dokumentanalyse

Metoden jeg har brukt i oppgaven er dokumentanalyse. Ifølge Jacobsen er dokumentanalyse en god metode når det er umulig å samle inn informasjon direkte fra kilden. Dermed vil det være en fordel for denne oppgaven, da det vil være vanskelig å få informasjon fra hverken FIFA eller Qatar, men jeg likevel vil innhente utsagn fra partene. Dokumentene jeg ønsker å hente informasjon fra er vitenskapelige forskningsartikler, artikler skrevet av journalister, bøker og en dokumentar.

En styrke ved dokumentanalyse er først og fremst at forskeren ikke legger føringer i intervju eller i spørsmål eller har en måte å påvirke undersøkelsesobjektet, men må forholde seg til objektive fakta. En ulempe kan være at man ikke nødvendigvis får svar på det man ønsker, og får et utsagn fra f.eks. FIFA eller Qatar, men man har kanskje ikke alltid mulighet til å få grave dypere eller få mer utdypende forklaring, og må da finne informasjon andre steder for å forstå.

Det er viktig med god kildekritikk når man samler inn litteratur til å gjennomføre en dokumentanalyse. Vi må vite om vi kan stole på kilden, altså den som har skrevet og publisert artikkelen eller dokumentet (Jacobsen, 2015, s.171). Vi må dermed foreta en vurdering av kvaliteten av kilden. I denne oppgaven har jeg valgt å bruke blant annet artikler skrevet av journalister. Disse kan ikke anses som vitenskapelig forskning, men de kan likevel ha verdi. Den positive siden ved journalistikk er at journalister jobber for å bringe kunnskap ut i verden, og gjerne dypdykker i temaet de undersøker for å skrive gode artikler. Den negative siden er at det finnes utallige journalister og mediehus av ulike kvaliteter og verdier. Det kan dermed bli vanskelig å separere en god og troverdig kilde fra en dårlig. Jeg har valgt journalister fra mediehus som The Guardian, Washington Post og New York Times, som er ansett som relativt troverdige kilder. Likevel bygger oppgaven også på andre kilder, som verifiserte vitenskapelige forskningsartikler og statlige dokumenter. Dokumentene som er brukt er hentet fra USAs Justisdepartement og omtaler tiltalene mot FIFA medlemmer i saken om korrupsjon og bestikkelser ved tildelingen av VM for 2022.

Man må også vurdere hvor troverdig institusjonen som publiserer dokumentet er. Dette kan gjøres ved å stille spørsmål til om institusjonen kan ha egeninteresse i å forvrengte informasjonen (Jacobsen, 2015, s.190). Amnesty International er en internasjonal menneskerettighetsorganisasjon. De mottar ikke statsstøtte, og er derfor uavhengig av politisk ideologi og økonomiske interesser (Amnesty International). En artikkel publisert på nettstedet Civita er brukt i oppgaven som sekundærlitteratur for å få innspill til sammenhengen mellom myk makt og sportsvasking. Civita beskriver seg selv som en «liberal tankesmie» som er uavhengig av politiske partier, interesseorganisasjoner og offentlige myndigheter». Oppgaven baserer seg ikke på artikkelen, men ser artikkelen i lys av teori.

5.0 Analyse/Diskusjon

Følgende avsnitt setter sportsvasking i en bredere kontekst sett i lys av teorien om myk makt, og viser hvordan Qatar bruker sport som et verktøy for å skape positive inntrykk i det globale samfunnet. Etter dette følger en diskusjon rundt kontroversene som omgir Qatar sin sportsvasking strategi.

5.1 Sportsvasking i Qatar

Qatars investeringer i global idrett er en viktig del av deres utenrikspolitikk. Myk makt er som sagt evnen til å få andre til å ville ønske det samme som deg gjennom attraktivitet (Nye, 2021). Qatar ser på verdensmesterskapet som en mulighet til å vise frem landet sitt som en innovativ, høyteknologisk, moderne og gjestfri stat. På denne måten kan de vise den vestlige verden at de skiller seg ut fra de konfliktfylte områdene rundt seg (Brannagan 2018). Gjennom å være vertskap for sportslige mega-arrangementer ønsker Qatar å markere seg som et knutepunkt for internasjonale sportsturneringer og oppnå internasjonal anerkjennelse gjennom å arrangere vellykkede arrangementer i toppmoderne arenaer. «Qatars rolle som mottager av migranter – og som vertskap for et fortreffelig fotball-VM – gjør alene at landet spiller en viktig rolle i internasjonal politikk» (Jacobsen, 2022).

Den Arabiske verden har vært lite representert i fotballverden, men begynner nå å ta mer plass på den internasjonale fotballbanen. Et argument Qatars talsperson Hassan Al Thawadi, har kommet med er at Qatar er en del av verden, og burde få sjansen til å arrangere et verdensmesterskap for å la verden se hvem de er. Thawadi påpeker i et intervju med FIFA Uncovered at Qatar er et land som er kjent for sin gjestfrihet, og hvordan de behandler gjester på bygger på stolthet og er en grunnleggende del av deres kultur. (Coleman, 2022). VM i 2022 representerer skiller seg ut fra tidligere fotball VM, fordi flertallet av de tidligere mesterskapene har blitt arrangert i høyt befolkede land med eksisterende fotballtradisjoner og infrastruktur. FIFA har i senere år vist en strategi for å flytte VM utenfor Europa og Sør-Amerika, som kan demonstreres av VM i USA, Russland, Sør-Afrika, Sør-Korea/Japan (Rookwood, 2019). Dette forklarer FIFA at de gjør for å «ta fotballen til nye grenser, for å globalisere spillet og utvide dets marked» (FIFA 2022). Det vil være vanskelig å rullere på vertsland, dersom man ikke kan tildele verdensmesterskap til land som ikke har begått kritikkverdige handlinger. Vesten har selv blitt kritisert for å ha begått krigsforbrytelser ved å selge våpen til Midtøsten eller krigen i

Ukraina for å trekke frem to eksempler. Det er derfor vanskelig å bestemme hvem som skal få lov til å delta i internasjonal idrett. Jeg er bevisst på at disse påstandene åpner nye problemstillinger, men dette er ikke like relevant for den valgte problemstillingen og jeg vil derfor ikke gå mer i dybden på dette temaet.

Det er likevel trygt å påstå at VM i Qatar 2022 har gitt en enorm stolthet til Qatar og nabolandene.«Det har blitt et mesterskap for hele den arabiske verden, som jo var hensikten da Qatar i 2010 ble utpekt som arrangør. Den arabiske verden, kanskje hele den muslimske verden, har omfavnet mesterskapet som sitt eget. VM i Qatar er ikke bare Qatars VM; det er et VM som bringer enorm stolthet til en hel region.» (Jakobsen, 2022)

Qatars vertskap for fotball VM har gitt dem en utrolig mulighet til å vise seg frem i det internasjonale samfunnet, og gi Qatar en plattform til å skape relasjoner til nasjoner, spesielt vestlige land, som de ellers hadde hatt vanskeligheter med. Dette har også gitt staten muligheter til å skape et bedre inntrykk av Qatar, og gjøre dem til en mer attraktiv stat å samarbeide med. FIFA verdensmesterskap er en av de største kulturelle begivenhetene, med et publikum på over 3 milliarder tilskuere, som gir et enormt internasjonalt publikum for vertsstaten å vise seg frem for. Å arrangere et vellykket verdensmesterskap vil styrke Qatars omdømme og attraktivitet i verdensbildet. Det kan styrke deres omdømme som et stabilt og moderne land i en region som oppfattes som bakvendt av vesten.

Problematikken med sportsvasking er først og fremst at det utnytter verdifulle sportselementer som entusiasmen for sportsbegivenheter og felles identitet, for å nå målene sine. Det forurenser idretten med problematikk og alvorlig urettferdighet. For det andre gjør sportsvasking at deltakere i sport, alt fra idrettsutøvere, sportsjournalister og fans medskyldige i sportvasking ved å delta i arrangementene. Stadionene er bygget av arbeidsinnvandrere, hvorav mange har dødd mens de har jobbet for å forberede arrangementet, noe som gir en moralsk utfordring til millioner av mennesker som er involvert i sport. For det tredje komprimerer sportsvasking verdifull arv knyttet til idretsstradisjoner og institusjoner som FIFA. (Fruh, Archer & Wojtowicz. 2023). En positiv side ved sportsvasking kan være at det bringer forbrytelsene til et land foran global bevissthet og gir mulighet for press på undertrykkende regjeringer for å korrigere seg selv. «Idrettsarrangementer blir verktøy der globale medienettverk og ikke statlige

organisasjoner kan presse stater til endring som er orientert mot sosialt gode. Mens sportsarrangementer tilbyr stater og byer muligheter, tilbyr de også ulike ikke-statlige aktører muligheten til å «skamme» stater til å handle og forandre seg innelands» (Brannagan, 2018)

5.2 Qatar og myk makt

Teorien om myk makt er relevant i diskusjonen om sportsvasking, fordi den gir en dypere forståelse av staters utenrikspolitikk enn bare ønsket om å oppnå internasjonal oppmerksomhet og anseelse. Det kan være flere årsaker bak en stats investering i internasjonal idrett. Det kan også være storpolitiske interesser som ligger bak, eller et ønske om teknologi, samarbeid eller kanaler for innflytelse som autoritære regimer vanligvis ikke ville hatt tilgang til gjennom demokratiske institusjoner (Bjørøen, 2022).

På grunn av den lille størrelsen på landet, og mangel på former for hard makt, er landet avhengig av hjelp fra andre land for å beskytte landet mot trusler utenfra. Små stater har typisk blitt ansett for å mangle internasjonal synlighet, og har ofte blitt fremstilt som sårbare aktører med minimal innflytelse på den internasjonale arenaen. Dette har hovedsakelig vært grunnet mindre økonomiske midler og mindre militære. Som en konsekvens av globalisering og kommunikasjonsteknologi har små stater blitt mer synlig i verdensbildet. Qatar har brukt global sport som et verktøy for å styrke sine internasjonale forbindelser og få innflytelse på den globale scenen (Rookwood, 2019).

Myk makt er som sagt evnen til å få andre til å ønske det samme som deg, framfor å tvinge dem. Målet er å oppnå tiltrekning for ens verdier, kultur og politikk. Et nøkkelaspekt for å oppnå myk makt er troverdighet. Troverdighet er en avgjørende ressurs, og dersom et land ikke har troverdighet, vil ethvert forsøk på myk makt oppleves som propaganda. Om Qatar har utøvet myk makt med suksess er vanskelig å avgjøre, men det er trygt å fastslå at Qatar har mottatt store mengder kritikk under forsøket. Kontroverser knyttet til korrupsjon, menneskerettigheter har en tendens til å være prioriterte nyhetssaker. Før mesterskapet startet, var menneskerettighetsbrudd i Qatar, og korrupsjon i FIFA første-side nyheter, men når konkurransen startet forsvant disse nyhetssakene i kjølevann av sportslige nyheter, og det som skjedde på banen sto i sentrum. Dette viser kraften til internasjonale sportsarrangementer, og hvordan de kan sette nyhetsagendaen (Lenskyj, 2020).

Helt siden Qatar fikk tildelt VM i 2010 har de møtt enorme mengder kritikk fra internasjonale medier og menneskerettighetsorganisasjoner. Kritikken handlet blant annet om Qatars evne til å arrangere et slikt mesterskap. De konkurrerende landene, USA, Australia, Japan og Sør-Korea hadde allerede den nødvendige infrastrukturen til å være vertskap for et verdensmesterskap. Qatar på den andre siden måtte bygge alt av stadioner og infrastruktur, alt fra hoteller til transport-systemer. Landet brukte enorme summer på å bygge en hel by til fotball VM. Andre spørsmål som oppstod var hvordan Qatar i det hele tatt hadde klart å vinne budrunden og få tildelt vertskap til VM. Et lite ørkenland uten noe sportslig infrastruktur. Med disse spørsmålene fulgte anklager om korrupsjon i FIFA, og at Qatar hadde kjøpt VM fra konkurrentene med bestillinger til FIFA offiserer. I 2015 sikret det Amerikanske Justisdepartementet flere høytstående FIFA offiserer på grunnlag av korrupsjon. I april 2020 gikk det Amerikanske Justisdepartementet ut og bekreftet at representanter for Qatar hadde bestukket FIFA tjenestemenn for å sikre seg rettigheter til å arrangere fotball VM i 2022 (USAs Justisdepartement). Kontroversene rundt VM har skadet ryktet til Qatar, og gitt dem et rykte for å være korrupt, som kan ha skadet troverdigheten til landet.

En annen side av kritikken Qatar har møtt er knyttet til menneskerettighetsbruddene til migrantarbeiderne. Qatar har rundt 3 millioner innbyggere, hvorav omtrent 88% er migrantarbeidere. Migrantarbeidere i Qatar har blitt et varmt tema etter at The Guardian publiserte en artikkel i 2021, hvor de avslørte at omtrent 6,500 migrantarbeidere mistet livet under byggingen av infrastrukturen til verdensmesterskapet i 2022. Disse tallene skal datere fra 2011 til 2022, og er samlet inn fra opprinnelseslandene til arbeiderne, som India, Pakistan, Nepal, Bangladesh og Sri Lanka. Denne dataen vil være undervurdert, da mange arbeidere også kom fra land som Filippinene osv (Amnesty International). Dødeligheten på byggeplassene skyldes blant annet den ekstreme varmen i Qatar, som forårsaker hjerteinfarkt, og gjenspeiler de tøffe arbeidsforholdene. Frem til slutten av august 2020 var utenlandske arbeidere underlagt Kafala, som blir sammenliknet med en form for moderne slaveri, da de ble fratatt pass og bare kunne reise eller flytte med arbeidsgivers samtykke (Amnesty International)

En artikkel publisert av professor Jo Jakobsen fra NTNU tar opp problematikken med The Guardians artikkel. «Tallene i seg selv er ikke nødvendigvis gale, men de har blitt feiltolket og tolket utenfor den nødvendige konteksten – gang på gang. Siden

har andre flere ganger påpekt nettopp dette: Tallene omfatter alle migranter, uansett yrke, og over en lang tidsperiode; og de er antagelig godt innenfor det man kan forvente av dødstall innenfor en så stor befolkningsgruppe som Qatar-migrantene representerer.» (Jakobsen, 2022)

Det finnes ingen konkluderende forskning på hvor mange arbeidere som har mistet livet i relasjon til fotball VM i Qatar 2022, hovedsakelig fordi Qatar ikke har undersøkt dødsfallene som har oppstått, eller kommet ut med antallet på hvor mange dødsfall det er snakk om. Dermed vil ikke artikkelen til The Guardian være noe jeg kan basere oppgaven på.

6.0 Sammenheng

Ved å se på Qatars sports strategi gjennom linsen til teorien om myk makt og begrepet sportsvasking har oppgaven sett på hvordan Qatar utnytter en tilknytning til internasjonal idrett for å fremme et gunstig bilde av landet og oppnå global tiltrekning og myk makt. Oppgaven har også tatt for seg hvordan denne globale oppmerksomheten har ført med seg kritikk av intern politikk i Qatar. Situasjonen til migrantarbeiderne i landet har blitt tatt opp, og konseptet sportsvasking er en passende beskrivelse av hvordan Qatars sportsstrategi bevisst prøver å hvitvaske sitt globale omdømme og dekke over menneskerettighetsbrudd ved å assosiere seg med sport og dens globale appell. Gjennom dokumentanalyse blir det tydelig at Qatar søker å bruke sport som et virkemiddel for å knytte relasjoner med land over hele verden og øke sitt omdømme og status i det internasjonale samfunn.

Gjennom å være vertskap for mega sports arrangementer kan stater reklamere for seg selv gjennom en kulturell instans som milliarder av mennesker har et nært forhold til. «Qatar er en stat som har inntatt en geopolitisk rolle som langt overgår det størrelsen og befolkningsgrunnlaget skulle tilsi. Landet kommer derfor til å fortsette å være i sentrum for kontroverser, selv lenge etter at det kontroversielle, men samtidig også så spektakulære, verdensmesterskapet i fotball er over.» (Jakobsen, 2022). Stater kan dermed sette seg selv i en unik posisjon. Sportsvasking kan bidra til å skape positive assosiasjoner til en stat hos milliarder av tilskuere. Dette utgjør PR aspektet av statlige investeringer i idrett. Likevel er det flere aspekter ved dette fenomenet enn bare internasjonal anseelse. Det som ligger bak en statlig investering i idrett, kan ikke bare dekkes av sportsvasking

som begrep. Kombinert med Joseph Nyes teori om myk makt, tydeliggjør dette sportsvaskings potensial til å dekke over menneskerettighetsbrudd. Qatar har søkt en sterkere posisjon i det internasjonale samfunnet, hvor idrett har blitt et viktig virkemiddel for Qatar til å oppnå politiske mål. (Bjørøen, 2022)

7.0 Konklusjon

Å være vertskap for FIFA Verdensmesterskapet var en strategisk metode for å merke landet som et knutepunkt for internasjonale sportsturneringer og oppnå internasjonal anerkjennelse gjennom å arrangere vellykkede arrangementer. Det gir Qatar en unik mulighet til å vise frem som en moderne og progressiv stat. Det vil være strategisk smart for Qatar å markere seg på verdensscenen for å få en plattform å knytte relasjoner med andre land, spesielt vestlige land. VM er den største kulturelle begivenheten i verden, med mer enn 3 milliarder seere. Å være vertskap for et vellykket verdensmesterskap vil styrke Qatars omdømme og attraktivitet i en globalisert verden, og gi inntrykk av Qatar som et stabilt og moderne land i en region som oppfattes som bakvendt av mange vestlige. «Qatars rolle som mottager av migranter – og som vertskap for et fortreffelig fotball-VM – gjør alene at landet spiller en viktig rolle i internasjonal politikk.» (Jakobsen, 2022)

Til tross for de åpenbare negative sidene ved sportsvasking, kan det være et positivt element. Det bringer forbrytelsene til et land i forkant av global bevissthet og gir mulighet for press på undertrykkende regjeringer for å korrigere seg selv.

«Idrettsarrangementer blir verktøy der globale medienettverk og ikke-statlige organisasjoner kan presse stater til endring, endring som er orientert mot sosialt gode. Mens sportsarrangementer gir stater og byer muligheter, tilbyr de også ulike ikke-statlige aktører muligheten til å "skamme" stater til å handle og forandre seg innenlands." (Brennagan, 2014)

Nye hevder at statens myke maktevner stammer fra dens kultur, politiske verdier og utenrikspolitikk. Imidlertid er disse ressursene bare pålitelige hvis de virkelig er attraktive for andre. Nye bemerket at troverdighet er den viktigste enkeltfaktoren i et lands jakt på myk makt. Hvis et land mangler troverdighet vil deres budskap til resten av verden ikke være noe annet enn ren propaganda (Nye, 2008).

Den globale oppmerksomheten landet har fått siden tildelingen av VM har ført med seg kritikk for bestikkelsene og anklager om å ha kjøpt VM fra konkurrentene, samt kritikk for menneskerettighetsbrudd og slaveliknende tilstander for migrantarbeiderne.

Den utbredte og vedvarende kritikken som Qatar har møtt i etterkant av tildelingen har ført til tap av tiltrekning globalt. Det vil dermed kunne påstås at Qatar ikke har lyktes i sitt forsøk på å utøve myk makt og sportsvasking.

Denne oppgaven baserte seg på dokumenter som kilde for empiri, samt utdrag fra en dokumentar om FIFA og verdensmesterskapet for å få utsagn fra de involverte partene. For å gi oppgaven mer dybde ville det vært interessant å utføre intervjuer med personer i FIFA og Qatar. En annen begrensning ved oppgaven er at myk makt er vanskelig å måle, og derfor kan det være vanskelig å kvantifisere hvordan Qatar oppfattes i det internasjonale samfunnet. Selv om kildematerialet til denne oppgaven antyder at Qatar har opplevd tap av attraksjon globalt, har det ikke utført noen forskning på hvordan folk oppfatter Qatar. Jeg tror likevel at denne oppgaven tilbyr en innsikt til et spennende tema som har fått mye internasjonal oppmerksomhet innen statsvitenskap og internasjonale relasjoner.

8.0 Litteraturliste

Amnesty International. 2022. "Sport og Menneskerettigheter". Lest:28.05.23 15.00.

<https://amnesty.no/sport-og-menneskerettigheter>

Amnesty International. 2022. "Sportsvasking: VM I Qatar. Lest 01.04.23.

https://amnesty.no/sportsvasking-vm-i-qatar?gclid=CjwKCAjwjMiiBhA4EiwAZe6jQ9ZtcShcoJZL8St25oJ1zgTtSSI3_hmBd4jDx8PwHXwdWabQu227gxCKTEQAvD_BwE

Antwi-Boateng, Osman. 2014. "THE RISE OF QATAR AS A SOFT POWER AND THE CHALLENGES". European Scientific Journal, ESJ 9 (10).

<https://doi.org/10.19044/esj.2013.v9n10p%p>.

Coleman, Miles (produsent) & Gordon, Daniel (director). Netflix. "FIFA UNCOVERED". Dokumentarserie. 2022. <https://www.netflix.com/title/80221113>

Brannagan P.M. & Giulianotti, R. (2014) Soft power and soft disempowerment: Qatar, global sport and football's 2022 World Cup finals. Leisure Studies, 34(6) 703-719. DOI: <https://doi.org/10.1080/02614367.2014.964291>

Brannagan, P.M. & Giulianotti, R. (2018) The soft power–soft disempowerment nexus: the case of Qatar, International Affairs, Volume 94, Issue 5, September 2018, Side 1139–1157, <https://doi.org/10.1093/ia/iyy125>

Bjørøen, Henrik Lerstøl. 2022. "Sportsvasking». Civita.

<https://civita.no/notat/sportsvasking/#idrett-og-politikk>

FIFA. 2023. "One Month On: 5 billion engaged with the FIFA World Cup Qatar 2022". Oppdatert 18.01.23 19.00.

<https://www.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/qatar2022/news/one-month-on-5-billion-engaged-with-the-fifa-world-cup-qatar-2022-tm>

FIFA. 2018. "More than half the world watched record-breaking 2018 World Cup". Lest 20.05.23. <https://www.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/2018russia/media-releases/more-than-half-the-world-watched-record-breaking-2018-world-cup>

Ford, Matt. og. McKinnon, Kyle. 2021. Messi, PSG, Qatar, FFP, sportswashing and geopolitics: Qu12 August 2021. Lest 29.05.23: <https://www.dw.com/en/messi-psg-qatar-ffp-sportswashing-and-geopolitics-quo-vadis-football/a-58839479>

Harris, R. (2019, 06.03) APNewsBreak. *FIFA reserves soar to \$2,7B revenue at \$6,4B*. <https://apnews.com/article/84ec3bdb7f2c457abdccbe9efa361840>

Harvard Kennedy School. *Faculty Profile of Professor Joseph Nye*. Lest 30.05.23 kl.18.00 <https://www.hks.harvard.edu/faculty/joseph-nye>

Hjelseth, Arve. 2022. «Å se eller ikke se». *Panorama HiMolde*. Publisert 02.12.22 <https://panorama.himolde.no/2022/12/02/a-se-eller-ikke-se/>

Jacobsen, Dag Ingvar. 2015. *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 3.utgave. Oslo: CAPPELEN DAMM.

Jakobsen, Jo. 2022. «Vi som ikke hater Qatar.» *Forskersonen*. Publisert 21.12.22 <https://forskersonen.no/fotball-jo-jakobsen-kultur/vi-som-ikke-hater-qatar/2127675>

Josimar. 2018. «Om Josimar» Lest 01.05.23. <https://josimar.no/om-josimar/>

Kyle Fruh, Alfred Archer & Jake Wojtowicz (2023) Sportswashing: Complicity and Corruption, *Sport, Ethics and Philosophy*, 17:1, 101-118, DOI: 10.1080/17511321.2022.2107697.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17511321.2022.2107697>

Lenskyj, J. H. (2020). *The Olympic Games: A Critical Approach*. Bingley: Emerald Publishing.

Nye, S.J. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*. 616(1), 94–109.

Nye, Joseph S. (2021) "Soft Power: The Evolution of a Concept." *Journal of Political Power* 14, no. 1 : 196-208.

Pattison, Pete & McIntyre, Niamh. 2021. «Revealed: 6,500 migrant workers have died in Qatar since world cup awarded.» *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/global-development/2021/feb/23/revealed-migrant-worker-deaths-qatar-fifa-world-cup-2022>

Rookwood, Joel. 2019. "Access, Security and Diplomacy: Perceptions of Soft Power, Nation Branding and the Organisational Challenges Facing Qatar's 2022 FIFA World Cup." *Sport, Business and Management* 9 (1): 26-44. doi:<https://doi.org/10.1108/SBM-02-2018-0016>. <https://www.proquest.com/scholarly-journals/access-security-diplomacy/docview/2226374374/se-2>.

The United States Department of Justice. 2015. "Nine FIFA officials and Five Corporate Executives Indicted for Racketeering Conspiracy and Corruption" Oppdatert 27.05.2015. Lest 01.04.23. <https://www.justice.gov/opa/pr/nine-fifa-officials-and-five-corporate-executives-indicted-racketeering-conspiracy-and>

The World Bank Group. "GDP per capita: Qatar". (Worldbank.org) Lest 31.05.23 https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD?view=chart%2C&year_high_desc=true

Tomlinson, A. (2014). *FIFA (Fédération Internationale de Football Association) : the men, the myths, and the money* (pp. ix, 195). Routledge.